
Česko svede »boj« o vzdělané cizince

Česko svede »boj« o vzdělané cizince

Letos v lednu viselo na úřadech práce 2700 nabídek od firem: Přijmeme programátory – a rychle. Jenže zájem mělo jen 800 lidí. Podobná situace je i v jiných oborech. Česká ekonomika tak řeší problém: Kde vzít lidi na téměř padesát tisíc míst, které se dnes nedaří obsadit?

Podle představ vlády mají pomoci vzdělají a kvalifikovaní cizinci ze zemí mimo Evropskou unii, jenže ti se dnes do Česka nehrnou. Podle odborníků jim brání složitá administrativa i malá pomoc státu.

Ministr průmyslu a obchodu Martin Říman nyní přichází s vůbec prvním zjednodušením: Chce usnadnit vstup na český trh práce zavedením takzvaných zelených karet, které mají být pracovním povolením a po dvou letech i »poukázkou« k získání trvalého pobytu. Na jeho udělení dnes cizinec čeká pět let, na vyřízení vízových procedur kolem pěti měsíců. Pracovníky chtějí všichni

»Nyní dají lidé nedostatkových profesí raději přednost zemím, které reagují pružně,« vysvětluje Říman.

»Česko je malá země a nic jiného než se co nejvíc migraci otevřít mu nezbývá,« souhlasí demografka Jitka Rychtaříková z Univerzity Karlovy.

Podmínky pro získání zelené karty by se lišily – čím vzdělanější a kvalifikovanější cizinec, tím lépe pro něj. Otázkou ale zůstává, jestli právě takoví cizinci dnes o Česko mají zájem. Někteří experti o tom pochybují s tím, že Česko už svou příležitost propáslo: pryč jsou 90. léta, kdy ukrajinští inženýři kopali výkopy. »Dnes by se nám velmi hodili, ale šli dávno za lepším – do Kanady, USA a Británie,« říká sociolog Ivo Možný.

Podle výzkumů ministerstva práce a sociálních věcí bude za pětadvacet let chybět v Česku přes čtyři sta tisíc kvalifikovaných pracovníků. Už dnes z 50 tisíc volných míst tvoří víc než polovinu mechanici, kováři, svářeči a opraváři strojů. A každé desáté místo je nabídka pro architektky, projektanty nebo lékaře.

»Boj« o cizince mezi evropskými zeměmi přitom bude stále ostřejší. Statisticy spočítali, že mezi lety 2010 a 2030 lidí ubude lidí v produktivním věku o 20 milionů. A západoevropské státy to dobře vědí. Zelené karty tak už pomáhají doplňovat pracovní sílu například v Irsku, v Německu je zase zavedli pro počítačové experty a přivedli do země čtyři tisíce Indů.

Ovšem i to je důvod, proč má Česko těžkou pozici. »Vzhledem k platům a životní úrovni si cizinec raději vybere nějakou západní zemi,« tvrdí Gabriela Pikorová z odboru migrace ministerstva práce.

Nečas: žádné regulace

Ministerstvo už za Špidlovy vlády zavedlo program pro zaměstnávání kvalifikovaných cizinců. Skončil krachem. Ze 600 účastníků jich pouze 30 bylo »nových«, tedy těch, kteří se do Česka přistěhovali. Ostatní tady už žili a program byl pro ně šancí, jak dříve získat trvalý pobyt. Všechny zákony, které se problému týkají, tedy hlavně o pobytu cizinců a zaměstnanosti, se podle ministra práce Petra Nečase začnou ještě letos měnit. V potaz se ovšem podle něj musí vzít i hledisko bezpečnosti. Z liberálního přístupu by tak měli být vyloučeni lidé z arabských zemí.